

4. МЕНЕДЖМЕНТ ЗМІН НА СУЧАСНОМУ ПІДПРИЄМСТВІ: ВІТЧИЗНЯНИЙ ТА ЗАРУБІЖНИЙ АСПЕКТИ

ВПРОВАДЖЕННЯ ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ УПРАВЛІННЯ В ДІЯЛЬНІСТЬ ПІДПРИЄМСТВ

*Богашко О.Л., канд. екон. наук, доцент
Уманський державний педагогічний університет
імені Павла Тичини*

*Туз Ю.О., здобувач вищої освіти
ПВНЗ «Європейський університет», м. Київ*

Сучасні корпоративні відносини характеризується турбулентністю та непередбачуваністю, що відзначається нестабільністю економічних законів та ринкових механізмів. Виникає необхідність в інноваційних підходах менеджменту підприємств для побудови гнучкого механізму управління, який може адаптуватися до постійних змін і оперативно на них реагувати.

Розвиток сучасних наукових методів й інструментів управління підприємством та сучасні економічні виклики зумовили потребу у створенні актуальних наукових напрямків та концепцій управлінської діяльності. Глобальна та вітчизняна економіка вимагають формування нових визначень управлінської діяльності на макро- та мікрорівні.

На макрорівні застосовуються різні види управління суспільством – політичне, економічне, соціальне та психологічне, останнє з яких відноситься до управління свідомістю. Ці види управління реалізуються в рамках конкретних соціальних, економічних та політичних систем, таких як національна економіка в цілому, галузеве управління, регіональне управління та управління на рівні підприємства.

Порядок та пропорції між зазначеними видами суспільно-соціального управління залежать від рівня розвитку соціально-економічної системи.

На корпоративному рівні розглядаються аспекти економічного, соціального і психологічного управління, тоді як політичне управління вважається зовнішнім чинником, на який підприємство не має прямого впливу. У контексті підприємства основний акцент зазвичай робиться на фінансово-економічному управлінні, однак сучасні науковці дедалі частіше звертають увагу на соціальне і психологічне управління, які визначають складний характер комунікативної та економічної системи підприємства [1].

Поняття «управління» відзначається великою диференціацією використання як в прикладних наукових дослідженнях, де воно розглядається в контексті конкретної предметної області, так і в теоретичних концепціях, де воно є об'єктом наукового дослідження. Це поняття є достатньо універсальним, оскільки воно може бути визначене по-різному, враховуючи різноманітні принципи, види діяльності, функції та об'єкти впливу. Часто це поняття використовується в двох аспектах: як функціональний термін, який охоплює економічні процеси та функції, що характеризують бізнес-процеси підприємства, та як організаційний термін, що визначає суб'єктів, які приймають рішення, та їхню роль у діяльності підприємства.

Стверджуючи, що сучасне підприємство – це складна соціально-економічна система, що складається з різних підсистем (виробничої, соціальної, маркетингової, логістичної, фінансової), зазначимо, що кожна з них потребує специфічного управлінського впливу. Тому розвиток різних видів менеджменту має конкретну еволюцію та практичне значення. Звичайно, на різних етапах розвитку глобальної економіки та окремого підприємства практичні управлінські інструменти набували неоднакової важливості, що виразилося у різний часовий період у розробці теоретичних і методичних основ.

Мета управлінської технології полягає в оптимізації управлінського процесу шляхом раціоналізації та покращення процесів та операцій, необхідних для забезпечення динамічного розвитку. Основна функція технології управління полягає в науковому та функціональному взаємозв'язку процесів управління з конкретними технологіями, що допоможуть досягти визначеної мети та функцій. Класифікація технологій управління може проводитися в залежності від розуміння сутності функціонування підприємства в широкому і вузькому контексті.

Технології управління підприємством у широкому розумінні спрямовані на створення умов, які сприяють зниженню частки організаційних процедур, які потребують коригування або змін. Ці технології мають бути передбачувальними та сприяти організаційній оптимізації. Технології управління у вузькому розумінні націлені на вирішення конкретних проблем функціонування підприємства і вважаються провідними практичними засобами організаційної роботи [1].

Лінійна технологія визначає управлінський процес як строгу послідовність конкретних операцій, які змінюються згідно з встановленим планом. Спрощена технологія використовується у типових ситуаціях, коли ситуація достатньо визначена і мета чітка.

Кластерна технологія використовується в управлінській практиці у випадках складних або неоднозначних ситуацій, коли визначення основної проблеми є проблематичним або навіть неможливим. У цьому випадку комплексне рішення побудоване на основі одночасного формування рішень у різних напрямках.

Технологія ситуаційного управління характеризується оперативним прийняттям рішень на основі постійного моніторингу та аналізу змін у зовнішньому та внутрішньому середовищі підприємства. Цей підхід передбачає автономію окремих циклів управлінського процесу та використо-

вується для організацій зі складною ієрархією керівництва в умовах невизначеності.

Технології цільової результативності визначають розподіл управлінської діяльності на різних етапах в залежності від рівня вирішення поставлених завдань у ситуаціях, коли вона не є достатньо визначеною. Однак необхідно активно здійснювати контроль та стимулювання для досягнення цілей, які сформульовані та зафіксовані у спеціальних документах.

Технології, що ґрунтуються на принципах ситуаційно-емпіричного управління, використовують методи, коли не можна передбачити передумови прийняття рішень, але існує чітко визначена кінцева мета. Таким чином, комплекс методів розробляється у зворотному порядку, виходячи з мети, і коригується в залежності від конкретної ситуації. Використання такого підходу є доцільним у довгостроковому управлінні в умовах високої невизначеності.

Технологія управління за відхиленнями, за цілями та за результатами відрізняються залежно від об'єкта управлінських операцій. При використанні технології управління за відхиленнями здійснюється моніторинг, аналіз, оцінка та корекція відхилень фактичних значень контрольних показників від планованих. У разі використання технології управління за результатами планується, контролюється, аналізується та оцінюється результативність діяльності підприємства. Таким чином, важливо розрізнити технології управління за їх предметом та об'єднувати їх за класифікаційною ознакою – цільовим спрямуванням управління.

Отже, в теорії сучасного менеджменту фундаментальні технології управління визначаються як комплекс прийомів та механізмів впливу, що сприяють реалізації можливостей розвитку підприємства.

Перелік посилань:

1. Мартинюк О. А., Гончаренко О. М. Визначення генотипу інноваційної технології управління підприємством. *Науковий вісник УжНУ*. 2018. Вип. 19. С. 86–90.